

REDACȚIA
Str. Aulich (Adam)

ABONAMENTUL
Anstro-Ungaria:
1 an fl. 10; pe 1/2,
fl. 5; pe 1/4 de an
fl. 2.50; pe 1 lună fl. 1.

de Duminecă pe
an fl. 2.—

România și străinătate:
pe an 40 franci.

scripse nu se înapoiază.

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA
Arad, Str. Aulich (Adam)

INSERȚIUNILE:
de 1 str. garmond: prima-dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publi-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sânt a se plăti
înainte.

Scrisori nefrancate nu se
primesc.

Dr. Lueger, Ungurii și noi.

Cine ar fi crezut ca adunarea la Șiria s'ajungă obiect de interpe-
re și discuție în parlamentul maghiar!
Încă în ce formă? Presentând
interpelatorul pe Români alături de
C. Lueger, astăzi o forță mare
Monarchie.

Se înțelege, interpelatorul fiind și
vreu și kossuthist, a adus insulte
posolane primarului Vienei, ear' în
„Tribunei Poporului“ și a
redactorilor sei numai statariu n'a
scut.

Cu toate aceste îi suntem re-
cunoscători deputatului Pichler.

În primul rând pentru că a făcut
se vorbească earăși de cauza ro-
mână, ear' în al doilea rând pentru
prin nesăbuitele sale injurii va
provoaca dincolo de Leitha o și mai
mare scârbă și indignare împotriva
ovreilor și a cetei șoviniste.

Avem numai o singură obiecțiune
de făcut: Infocatul patriot ne acuză
ne-am adresat M. Sale Monarchului
pecolind calea constituțională. Cum
dece? A ne aduna și a subserie
trimitte o telegramă de omagiu
domnitorului nostru cu privilegiul
abileului seu însemnează că am eșit
constituție? Dar' atunci ar urma
apărători ai constituției sunt
numai agenții guvernului cari ne au
scos din constituție, luându-ne până
cel mai elementar drept consti-
tuțional: să ne intrunim și cu obser-
varea tuturor formelor legale să ne
stătuim asupra miseriilor cetățenești
de îndurăm?!

La insanitățile ce a debitat Pichler,
nu reflectăm. Până și cel mai slab
judecătă va fi ris de pretențiile lui
Banffy să ia măsuri contra lui
Lueger și în contra celor ce au ex-
pediat telegrama (Memorand, cum zice
Pichler) către Monarch.

Ce să le facă adecă? Pe dr.
Lueger să-l destitue din slujbă? Da,
dacă dr. Lueger ar fi un copist pe
la vre-o poliție ungurească. El este
însă și primar al Vienei și persoană
prețuită la Curte, dovadă decorația
înaltă ce i-s'a conferit. Ear' aceste
două calități credem că apasă mai
mult în cumpănă decât ura nemărgi-
nită a cetei ovaro-șoviniste.

Cât despre măsurile de luat în
contra noastră, a celor cari am sub-
scris, expediat și publicat în ziar te-
legrama, ar trebui întâiu să se facă
un articol de lege prin care România
să fie opriți a trimite telegrame
domnitorului țării. Absurditatea a-
ceasta credem, că nu va face-o însă
nici chiar o Dietă banffyiană.

Așa că din întreaga zarvă, nu va
rămâne folos decât pentru — Ro-
mâni! De răsunare în contra lui
Lueger, nu poate fi vorba. El stă
mult prea sus de cât să-l poată a-
tinge fle injurii fle puterea unor
valde Pichler.

Și mai presus de toate rămâne
pentru noi o învățatură: dacă mișcăm

fie chiar cât de cât, putem produce
discuție în jurul chestiei noastre na-
ționale, ear' ecoul celor întemplate
la Șiria pentru noi, cei de la „Tri-
buna Poporului“, e o mândrie ear'
pentru cauza română un câștig
cu atât mai de prețuit, cu cât cei
pretinși „autorizați“ să ducă politica
neamului fac — procesul fraților.

Situația în Austria. Ambele case ale Reichs-
ratului (camera și a seniorilor) au fost amâ-
nate la 21 c., pe timp nedeterminat, prin
simpla amânare ce a trimis ministrul-presi-
dent contele Thun presidentilor corpurilor
legiuitoare, pe baza imputernicirii primite în
acel sens de la M. Sa.

Această amânare, rânduia în modul acesta,
însemnează nu mai puțin, că toată viața
Austriei de la 1 Ianuarie încolo va fi ba-
sată pe §. 14., ear' nu prin legi votate de
parlament. Nu este adecă votat dincolo încă
nici bugetul anului curent, nici provisorul
căruia vitor, nici vremea din trebile importante
ale statului.

M. Sa Regele Carol DESPRE G. Cantacuzino

Fiind înștiințat despre moartea mare-
lui bărbat de stat G. Cantacuzino, M.
Sa Regele Carol a trimis soției defunc-
tului următoarea telegramă:

Doamnei Elena Cantacuzino
București.

Sunt adânc măhnit de moartea
inbitului vostru soț, în care țara
perde un bun patriot și Eu un
servitor credincios și harnic; rog
pe Dumnezeu ca să sprijinească
pe Domniile-Voastre în marea
voastră durere, la care Regina și
Eu luăm cea mai vie parte.

CAROL.

Presa despre moartea LUI George Cantacuzino

„La Roumanie“, organul francez al parti-
dului conservator scrie la loc de frunte:

„Luăm parte cu profund regret la moar-
tea dlui G. Cantacuzino, fost ministru de
finanțe, una din figurile marcante ale par-
tidului liberal.

„Ne închinăm cu respect în fața durerii
care a isbit o familie desolată și pe adver-
sarii nostri politici.

„Cu toate divergențele de păreri ce ne
separă de defunctul, am recunoscut întot-
deauna intrându-l un caracter integru și
drept, care împunea considerațiune.

„Era un fanatic, dar' un fanatic onest.

„A murit sărac, lăsând în sărăcie o nu-
meroasă familie.

„Și acesta e de mare importanță, când e
vorba de un liberal care a ocupat funcțiuni
unde se manipulau milioane.

„Cariera sa a fost scurtă dar' bine impli-
nită.

CRITON.

V.

Domnul Dimitrie A. Sturdza semnează
serisoarea nu numai pentru sine, ci
totodată și pentru „cei ce veghează“ asupra
intereselor neamului românesc.

Cine sunt aceștia?!

Ani de zile de a rândul am lucrat cu
toții încordându-ne toate puterile, ca să
scoatem la iveală dreptatea cauzei noastre
și iubirea noastră de pace și de ordine, și
prin această lucrare nu numai încordată,
ci totodată și înțeleaptă, am câștigat stima,
încrederea și bunăvoința celor ce privesc
cu neliniște asupra conflictelor din regatul
ungar și ar fi veseli, dacă s'ar restabili
odată pacea și buna înțelegere între Ro-
mâni și Maghiari.

O știam aceasta cu toții și ne simțiam
tari prin dreptatea cauzei noastre, prin
corectitatea purtărilor noastre și prin apro-
barea generală.

Pe când Maghiarii abuzează de toate
stămintorările Monarchului și ale amicilor
lui, ca să-și impună voința, Românii au
făcut la Viena declarațiunea, că rămân
cetățeni leali și oameni ai ordinii și dacă
nu se vor face îndreptările cerute de ei în
organizațiunea statului ungar.

Aceasta e marea deosebire între politica
maghiară și cea română: maghiarii se im-
pun creând greutăți, ear' Românii se fac
folositori ajutând pe cei ce vor să înlăture
greutăți.

Fiind astfel, sunt mulți cei interesați să
nu se strice rostul neamului românesc,
care pretutindenea, unde se ivește, e element
de ordine și de civilizațiune, o garanție de
paucă desvoltare.

Aceasta o știam și noi și Maghiarii și tocmai
pentru că o știau au făcut procesul memo-
randului.

Erau convingși, că România toată va
fi viiu emoționată, că România oficială va
fi pusă în fața celor mai mari greutăți, că
cercurile din Viena și cele din Berlin vor
fi rău impresionate și că va fi greu măhnit
Monarchul lor, care în atâtea rânduri a
exprimat dorința, ca pace să fie, dar' au
făcut procesul tocmai, ca să le arete
acestora, că nu le pasă de nimeni, că în
regatul ungar ei și numai ei sunt stăpâni,
că fac tot ceea ce vreau.

Românii ceruseră intervenirea constituți-
onală a Coroanei, ear' Maghiarii au răs-
puns cu procesul, care e o amenințare la
adresa celor dispuși a sprigini cererea Ro-
mânilor.

Care era atitudinea firească a Românilor
în fața acestei amenințări?

Dacă erau siguri, că intervenirea se va
face, ei mergeau înainte și se expuneau,
pentru-că intervenirea să fie cu atât mai
bine motivată.

Dacă nu aveau însă siguranța aceasta și
erau oameni înțelepți și doritori de a nu
înăspri conflictele, ei se dădeau la o parte,
ca să facă fie procesul, fie măcar execu-
tarea sentinței peste puțină și se amâne
rezolvarea pe un timp mai priincios.

La aceasta se așteptau toți sinceri bine-
voitori ai Românilor din țările coroanei
ungare.

Ei nu o spuneau, dar' cei ce veghiau, ca
să nu fie stricat rostul neamului românesc,
o înțelegeau din atitudinea lor binevoitoare
dar' rezervată, și trebuie s'o înțelegem și
noi din atitudinea împaciuitoare a acestora.

Unii dintre acușai au înțeles-o, dar' n'au
fost în stare să înduplece și pe ceilalți,
cari amăgiți cu fel de fel de fantomagorii,
voiau să provoace intervențiunea chiar
atunci, ca să le arete Maghiarilor, că nu
sunt mari și tari.

Zadarnic le spuneam noi, că toată lumea
se ferește de înăsprirea conflictelor și că
nici chiar noi Românii nu suntem intere-
sați, ca să li-se facă silă Maghiarilor:
cum ar fi putut să pună temei pe spusele
noastre, când nu erau în stare să înțeleagă
nici scrisoarea dlui Dimitrie A. Sturdza?

S'au expus dar' pentru-ca să siluească
pe binevoitorii sinceri ai Românilor și să
provoace o intervențiune.

Știm cu toții, că au rămas de rușine.
Rușinea lor însă nu e numai al lor.

Voind să abuzeze și ei, ca Maghiarii de
bunăvoința celor ce doresc pacea și buna
rânduială, au pierdut toată încrederea
câștigată prin o lungă și serioasă lucrare
și au făcut să fim ignorați unii ca oameni
politicește încapabili, ear' alții ca oameni
lipsiți de autoritate.

N'am scris aceste lămuriri, pentru-ca să
învinovățesc, nici pentru-ca să desvinovățesc
oameni ci pentru-ca să le dau celor ne-
vinovați încă puțința de a se dumeri.

Vinovat nu poate să fie de cât cel ce
face răul voind să-l facă, și în lumea
aceasta nu răutatea, ci prostia e suverană.

Nu mă eartă firea să cuită între Români
oameni, care tradează cauza națională, dar'
am în fiecare zi ocaziunea de a vedea
oameni, cari fac rău voind să facă bine și
ajută, ca denunțării de la „Tribuna“,
când vor să te lovească.

Le reamintesc cetitorilor o comparațiune
publicată acum vre-o patrușpre-zece
ani în coloanele „Tribunei“ azi atât de reu
tratate.

Un biet de om sărac voia odată să plece
cu un sac de grâu la tîrg și neputînd să-l
ducă atât de lungă cale în spinare, a căutat
printre rudele și printre vecinii lui pe vre-unul,
care merge și el cu carul plin de saci la
tîrg, ca să-l pună și pe al lui peste cea-
lalți saci.

N'a găsit pe nimeni care voia să plece
chiar atunci, deși erau foarte mulți gata de
a lua sacul, când interesele lor îi vor
ierța să plece.

Ce oare avea omul acesta să facă?

Să aștepte!

„Nu, — i-a zis însă un bun prietin, —
nu aștepta, ci pleacă cu hotărîre înainte,
căci are să alerge tot satul după tine!“

Era acest bun prietin totodată și om cu
minte?

Nu, de loc nu era!

Tot atât de cu minte au fost bunii pri-
eteni, cari i-au amenințat pe „martirii“ no-
stri să plece înainte, căci satul n'a alergat
după ei, ci i-a lăsat cu sacul la marginea
drumului.

Ori-și-ce am fi făcut noi cei ce împreună
am dus lupta până la procesul Memorandului,
rămâne neschimbată bunăvoința celor ce
sunt interesați, ca poporul român să pro-
spereze. Aceia dar', cari vor duce lupta
mai departe, pot să fie siguri, că vor găsi
această bunăvoință pretutindeni, unde am
găsit-o noi, și n'au de cât să fie mai cu
minte de cât noi, pentru-ca să o și pă-
streze. Li se va face Românilor neapărat
dreptate, fiind-că interesele generale o cer
aceasta, dar' trebuie să fie și ei treji și să
pândească ocaziunea potrivită.

Dacă e adevărat, că ei sunt element de
ordine și de civilizațiune și că mai presus
de toate dreptatea o vesece, atunci țările,
în care trăiesc, fără de dășii nu pot să
devie un stat în înțelesul european al cu-
vîntului. Lucrul acesta ese din zi în zi
tot mai mult la iveală, și nu mai poate fi
departe timpul, când Maghiarii vor fi ajuns
și ei la convingerea, că fără de Români nu
se poate susține statul ungar.

Ioan Slavici.

Tot în chestia Brașovenilor!

Brașov, 2/14 Decembrie 1898.

III.

Am tăcut 2 ani de zile și am suferit toate
volnicile consistorului din Sibiu, fiind-că și
noi am fost de părere, „că nu este prudent
pe cale publicistică să desvoltăm și să re-
parăm greșelile comise“ și am tăcut mai
cu seamă și din considerație, că și resulta-
tul anchetei trimise pe capul școalelor de
guvernul unguresc încă nu este cunoscut,
și n'am voit să dăm ministrului unguresc
material nou și gravamine nouă, care să
înăsprească situațiunea școalelor noastre.
Dar vedem, că prin zările din România,
persoane de încredere și bine agreate ale
consistorului, președintele actualui eforii
școlare, impuse de consistor și vicepreșe-
dintele comitetului parochial de la Sf. Ni-

colae publică toate detaliurile și secretele reprezentanților noastre școlare, vorbește de destituirea în regei delegațiunii școlare din Brașov-Cetate, ba și mai mult, spune lucruri, care comitetul parochial al bisericii Sf. Adormiri încă nu le cunoaște, că părintele Mateiu Veilean a aplicat chiar § 12 din legământul nostru fundațional cetățenilor de la Sf. Adormiri și i-a scos cu totul din administrația așezărilor școlare. Ne prezenta în fine publicului ca pe niște osândiți pentru grave delictive.

În astfel de împrejurări tăcerea ar fi o crimă și de aceea vom să facem și în această privință lumina; primăsează însă venerabilul consistor și slujbașii lui toată răspunderea pentru urmările fantele ale acestor divulgări făcute de administratorii în mod arbitrar de atribuțiile din Sibiu.

„Negustorii” din Brașov, parochienii bisericilor dela Sf. Adormiri din cetate și sf. Nicolae din Sibiu au încheiat înainte cu 50 de ani un contract reciproc cu scop de a înființa și susține ginasialul și celelalte școli din Brașov. Pe atunci nu exista statutul nostru organic. Negustorii din Brașov știau și știu ce va să zică un contract și punctațiile contractului lor le-au observat și le observă cu sfârșit până în ziua de azi; și nu suferă ca dispozițiile cuprinse în el să fie violate.

Între alte multe dispune acest „legământ” că administrarea școlilor să facă prin o reprezentanță constituită din câte 13 membrii dela fiecare biserică proprietară, adică în total prin 26 de reprezentanți aleși. Această dispoziție nu a plăcut consistorului și a despus ca reprezentanța școlară să fie constituită din 27 de membrii, adică al 27-lea să fie protopopul Brașovului, care fără să fie ales, are să fie președinte de jure al delegațiunilor noastre. Spre a motiva această dispoziție, adică consistorul „s-a instituit ca interpretator al statutului organic” și a decretat că delegațiunile noastre școlare sunt sinod și prin urmare au să fie prezidate de protopopul Brașovului, care va avea vot decisiv ca și ceilalți membrii aleși, chiar nefiind ales de reprezentant. Adevărată cauză determinantă, care a împins pe consistorul a lucra astfel, a fost însă: ca prin acest act ilegal să violeze principiul de puritate stabilit în legământul nostru în mod că se poate de clar și năduos și să crează o majoritate și gară pentru cei de la Sf. Nicolae, tovarășii de principii și aleși fideli ai consistorului.

O astfel de interpretare și violare a contractului nostru fundațional noi negustorii din Brașov-Cetate însă nu o primim, vie ea din ori-ce parte ar veni și răspundem categoric, cu cuvintele „Telegrafului Român”:

„Nu consistorul este chemat să interpreteze contractul nostru fundațional, așa numitul legământ”.

Nu permitem consistorului și nu permitem nimerei să ne altereze dispozițiile contractului și să violeze principiul de puritate stabilit în legământ.

Noi avem dreptul să alegem 13 repre-

sentanți în delegațiunile școlare și alți 13 în alege Biserica Sf. Nicolae. Al 27-lea membru, impus de consistor n'are loc în delegațiuni. Dacă voește consistorul ca protopopul Brașovului să facă parte din reprezentanțele școlare, fără prin în uența ce are la cea de la Sf. Nicolae, să fie ales. Reprezentanți impuși și nealeși noi na cunoașem și nu-i recunoaștem.

Pentru această ținută cât se poate de corectă consistorul a destituit întreaga reprezentanță școlară din Brașov-Cetate și i-a amenințat cu osândă și mai mare. Negustorii din Cetate nu recunosc însă legalitatea astorfel de măsuri draconice. Aplice-l consistorul la Aberditi, dacă să găsească astfel de oameni în archidieceză, acolo vor găsi poate admiratori și slugi plecate. Noi ștam necelintii pe baza legală, și m'care e-te competența și dreptul consistorului și suntem gata să mergem până la măsuri extreme pentru purtarea și apărarea drepturilor noastre, garantate prin contracte. Puțina ne pasă noș și celorlalți reprezentanți școlari din cetate, domnilor Constantin de Steriu, avocatului Popescu, D-rului Babulescu, d'lor Flusturean, Nica etc., de destituirea dictată de consistor. Nu reflectăm la ofuri de președinți ai eforiei, nu ne lăsușim posturi de caticești piașiți, nu căutam sinecure și alte profituri ca reprezentanți școlari. Reprezentanții școlari din cetate au fost aleși și realeși de sinodul bisericesc și se bucură de deplina încredere și stăruie a parochienilor.

Dacă fa: parte din această corporațiune aduce jera de timp și stăruie pentru binele comun în mod desinteresat. Ar merita deci stimă și recunoștință și din partea autorităților superioare bisericesti, ca: nu scoatere din slujbă și osândă.

Legământul fundațional dispune în § 4 că „comitetele proprietare își păstrează dreptul deplin de a susține școlile pentru toți vecii sub nemijlociri și medierata lor, cărmi și administrațiune, fără a suferi nici un fel de amestec străin, decât numai su-premă inspecțiune a Monarhului și a guvernului”.

Da! noi, reprezentanțele școlare căm nu m și administrăm școlile și nu suferim nici un amestec străin! Dacă voeți faceți inspecție, vă recunoaștem dreptul de supra-veghiere. Nu vă permitem însă să vă ingerați în administrațiune și mai puțin vă permitem călcarea drepturilor noastre stabilite în legământ.

Credem, că conflictul este deja de mare și nu este bine să ajungă lucrurile la extrem!

Ne-am făcut datoria, avertisând în fața publicului român consistorul. Răspunderea pentru cele ce ar urma, cade asupra lui.

O singură speranță ne face să fim încă îngăduitori, speranța, că nou alesul cap al bisericii va căuta să repareze greșala și nedreptatea ce i-s-a făcut și va pune stăvilă și pentru viitor la astfel de volații, care numai în detrimentul bisericii și a școlilor pot fi.

Diamandi Manole.

G. B. Popp.

„Tribuna Poporului” în Dietă.

În ședința de la 22 c. a Dietei maghiare deputatul kossuthist și ovreu Pichler Gyözö, cunoscutul secretar al lui Kossuth Ferencz a făcut o interpelare privitoare la noi și Dr. Lueger. Eată, pe larg, cum s'au petrecut lucrurile după chir raportul lui „Egyetértés”, organul kossuthist:

Pichler Gyözö, spune că Românii din comitatul Aradului au convocat o adunare de alegători Români, în Șiria, pe ziua de 2 Dec. (Nu! la 4 Dec. Red.) care adunare deși a fost oprită totuși au adus următoarea hotărâre. (Deputatul ovreu cetește „hotărârea” adevărată telegrama care s'a trimis Maj. Sale Impăratului. Reducția).

Hotărârea aceasta au adus o aciea, care au convocat adunarea poporală, între alții Klombesz, Vanescu Trajan și Raszo Sircu, redactorii „Tribunei Poporului” (De unde a scos acesta? Red.) cari sunt cunoscuți ca agitatori naționaliști și ca dușmanii hotărârii ai ideii de stat maghiar.

Hotărârea aceasta însă nu pe cale constituțională au voit s'o mențină Majestății Sale, ci i-au trimis din oficiul telegrafic de în Șiria o simplă telegramă, pe care au adresat-o în următorul chip: „Majestații Sale Impăratului Austriei”. (Nu este exact Red.) A doua telegramă, de același conținut, a fost adresată Dr-ului Carol Lueger, primarul orașului Viena. (Nu-i așa, d'ui Lueger i am scris! Red.) Expedarea mai departe a acestor telegramme nu a făcut-o oficiul telegrafic respectiv. (Și aprobă asta? Red.) Dar' care a fost rezultatul acesteia? Acela, că convocatorii ațunării au trimis o scrisoare lui Dr. Carol Lueger prin care i-au făcut cunoscută aceasta hotărâre și l'au rugat, în numele apăsătorului popor român, ca să aducă la cunoștința împăratului austriac, această adresă omagială. D-rul Carol Lueger a răspuns acestei invitări; a salutat cu bucurie această hotărâre a poporului român și i-a asigurat, că cu o ocazie potrivită va aduce la locul cel mai înalt dorința asupritului popor român.

Aceasta-i simpla stare faptică, care mi formează obiectul interpelării mele. O voi motiva-o foarte pe scurt. D-rul Carol Lueger, primarul orașului Viena, care cu cel puțin înainte de 2 săptămâni a căpătat cea mai mare medalie, pe care după regulele existente o poate da casa imperială

austriacă, e un mizerabil, un om de mica!

Președintele (suuă clopotelul). Rog dl deputat, ca să aibă în vedere reglementul Casei, și să nu folosească cuvânturi cari nu se potrivesc cu demnitatea Camerei legiuitoare. (Aprobări).

Pichler Gyözö: Stima, pe care o are de presidentul de vristă, îl îndeamnă, să ceară senze de la Dietă; dar' spune, epitetele laș și josnic (hitvány, alávaló) mai pentru aceea le-a folosit, pentru că cele-s traduceri fidele ale epitetelor, care Drul Carol Lueger le-a folosit în parlamentul vienez față de poporul maghiar (Adevărat! așa e! La stânga extremă.) Ca un popor e numit laș și josnic, atunci dacă e chiar și cel din urmă fiu al unei națiuni, are dreptul, ca chiar așa să-l ițuleze pe omul acesta, după cum el a ițmit națiunea sa în parlamentul austriac care cu noi a voit să lege uniune.

Ivanka Oszkár: Dar' pe Bánffy cum suferim? Noi înșine ne facem de rușine dacă suferim pe un astfel de om! (Mișcare).

Pichler Gyözö. Aceasta e o faptă a Drul Carol Lueger, prin care el se amestecă în țara aceasta, în chestiunile naționaliste. Unul lui scop este, în urma urei neîmpăcace o are în privita Maghiarilor, ca să câștige naționalitățile din Ungaria. O astfel de aspirație, la un om într-o astfel de poziție, este, o astfel de purtare nepedepsă numai așa e cu puțință, dacă în fruntea Ungariei avem un guvern, care în afară de nimic pe cineștea maghiară. (Adevărat! Așa e! În stângă și stânga extremă.) Nu mai pe lângă o astfel de ocărnuire ea puțință, ca un membru nu numai al unei națiuni, care e în raport de prietenie, deși și al unui stat, care e în uniune cu noi, ca nu e un simplu primar, nu e un simplu slujbăș administrativ, ci totodată e și un membru al parlamentului austriac, un conducător de partid, să cuteze zi de zi să batjocurească poporul maghiar și să îndrăznească acuze și cu intrigile mari. Deplina nepuțință și c'iciul triaci din partea guvernului maghiar, sa, că un astfel de dobitoc cutează să se amestece în contra națiunii maghiare. Acea pentru aceasta de-a dreptul pe ministrul-președinte care săptămâni și luni de rândă și-a însușit și ministerul de pe lângă Maj. Sa. Numai astfel Drul Carol Lueger cutează să se amestece în afacerile țării și cutează să fie mijlocul la împăratul față de Regele maghiar.

Ea, urmează Pichler, ori ce soiu de unune, care există între partide politice m-

FOIȚA „TRIBUNEI POPORULUI”

Ochii Madonei.

Novelă de H. Bucker.

(Urmare.)

Da, ea iubea — îl iubea pe acela, pe care ochii ei încă nu'l văzuse — însă nu cu pasiune, ci cu o dragoste sfântă, plină de resignație și era mulțumită, dacă credea pe inbul ei ideal, purtat de noroc.

Ea să așeză la marginea pădurei, pe același loc, unde Artur German privi pentru prima oară în ochii ei — ședea earăși ea și atunci, numai mânele-i acum să odihneau a lene. Ea își clătina capul cu melancolie și îl plecă în jos ca și când plețele-i castanii i-ar fi fost o povară.

Soarele de toamnă să ridică tot mai mult pe cer și razele lui tremurau pe frunzele îngălbinite, pe câmpii și earba vesteadă. Dar' el pătrunse și în inima stingerândă a bărbatului solitar, care colo răzmat de un brad, își pironi privirea asupra palidei fete. El nu să putea deslipi de aceea priveliște și ghimpele se înfipse tot mai adânc în rană.

El vedea cum ea își mișca buzele — vorbea încet și chiar dacă ar fi vorbit tare, n'ar fi putut-o înțelege, fiind distanța prea mare între ei; însă el tot știa, că ea șoptind i-a pronunțat numele — aceasta o gici-

după mișcarea dulcilor ei buze și o simțea după palpitarea inimii sale ranite!

„Marie!”

Ea tresări de-o dată și dia palidă ce era să facu roșie ca focul și un zimbet însufletitor să juca în jurul buzelor ei. Nu era aceasta vocea lui, care din depărtări pătrunse până la ea? Nu, a fost numai un vis, un joc al fantasiei — căci el este departe, acolo unde gândurile ei rătăcesc — el să leagănă pe valurile triumfului...

Oare să mai gândește la ea? Sigur, din amieție și — din compătimire!

Compătimire?! — Iar' trebui ei compătimirea lui?

Acel foc mistuitor, pe care îl credea potolit să reaprinsese, și flacăra lui vie, prea ferbinte, îi ardea inima — lupta începu din nou!

Ah, cum își apăsa mâinile pe inimă și cum îi să bătea! Dar' nu — era imposibil! Fii pe pace, liniștește-te tu sârmană inimă istovită de durere!

Atunci să auzi pentru a doua oară, mai lamurit și până în suflet pătrunzător:

„Marie!”

Ea sări în sus, i-se părea ca și când s'ar învârti locul cu ea, amețită căzu în brațele lui — el o strînsese cu dragoste la piept și îi acoperi buzele cu sărutări pline de foc.

„Marie! Madona! Viața mea!”

Ea voi să se desfacă din brațele lui, dar' el n'o lăsa, cu toate că fidelul Caro, ca și când ar fi voit să și apere stăpâna, să re-

pezi asupra lui cu furie și îi rupse hainele.

„Tu mă iubești ingerul meu — eu încă te iubesc! Să știu că te ră-cumpăr cu viața sufletului meu, tu trebuie să fii a mea!”

„Artur! D-le German, lasă-mă!”

„Nu nu te las până nu'mi vei spune, că mă iubești și nu juri că vei fi soția mea!”

„Aibi compătimire — aibi îndurare de mine — aceasta nu se poate!”

„Ce, nu se poate?” Intrebă el cu asprime.

„Nu, cu nu voi putea fi nici când a DTale, răspunse ea cu o voce plină de durere ear el, adânc emoționat, lăsă să-i cadă mâinile în jos.

Ea alunecă carăși pe locul de unde s'a sculat și își acoperi obrazii cu mâinile. Un torent de lacrimi ferbinți curgeau printr'e degetele-i delicate și corpul ei tresărea în suspine dureroase.

„Nu se poate, nu se poate!” isvureau earăși și earăși de pe buzele ei.

Pentru-ce nu? Marie, pentru-ce mă respingi? — Aci, în fața lui Dzeu răspunde-mi — nu bate inima ta pentru mine?”

„Oh, nu mă mai tortura!”

„Marie, tu mă iubești și totuși mă refuzi! Pentru ce?”

„Ce folos ai avea de o femeie oarbă?”

„Pentru-aceea?! Marie, te voi purta pe brațele mele, dragostea mea îți va ușura nefericirea — voi fi lumina ochilor tăi!”

„Nu, nu, asta n'ar fi bine, ai fi neferici-

rea D-Tale! Povara ce ai voi s'o porți, va nimici — uită-mă!”

„Tu ai putea să mă uiți când-va? Dar' cutezi să spui în acest ceas, un neaderă dacă cutezi să-mi amăgești inima — aluzii: da!”

„Artur, dacă mă iubești, atunci te conștient pe această dragoste — cruță-mă, nu-mi mări durerea, cari mi sfâșie inima.

„Condu-mă acasă!”

Deși el suferea foarte mult, totuși aceasta nu era nimic, pe lângă tânguirile ei dureroase. Obosită și istovită de durere, abse patu seula cu ajutorul lui, și el simțea cum îi svicneau tâmpile, simțea cum ardeau mâinile, ea de friguri. Ea mergea brațul lui, facet și trăgându-se cătră ea și când ajunseră la ușa școlii trebuia să se țină de ivér, ca să nu cadă. În decursul drumului ea nu zise nici o vorbă, și aculă despărțire el îi șopti:

„Adio, iubita mea. D-zeu să-ți întoarcă gândurile, căci eu nu pot trăi fără tine. Ș'apoi se depărță repede de acolo.

În ziua următoare pătrunse vestea în cetate, că fiica cantonului este greu bolnavă și s'a adus un medic din oraș și acela sușținea, că ar avea o boală periculoasă, frigidă de nervi.

Când Aurtur German auzi această veste îngrozitoare, z se cătră prietenul său:

„Ea nu va muri — ea trebuie să trăiască, căci viața mea este legată de a ei!”

(Va urma).

giare și austriace, o țin de adreptul tradare de patrie (Aprobări din stânga nu mi-ăș da funcționarea, nu m'ăș alătura la nici o miune care ar zice, că partide maghiare, ori înjebări de partide maghiare s'ar uni cu partide austriace, ori să meargă mână în mână cu ele. (Aprobări în stânga). Voiu pune cauza. Față de ori care țeară străină poate fi vorba, că anumite puncte de atinere să pot afla în mari chestiuni principiare și sociale. Inșă partidele austriace pe primada acea de gunoia, pe care sau înțemeiat, numai în una se pot nui, numai în un sin-tământ sunt comune, într'o idee să gândească împreună — și formează un ce întreg: când e vorba despre aceea, că maghiarul trebuie urf, maghiarismul să fie priponit, că trebuie jefuit, trebuie să i se iee folosul acestui popor maghiar, până la ultima picătură de sânge. (Așa e! Așa e! În stânga extremă.) Deaceea perhoresheschez și în deadreptul de tradare de patrie, dacă să întimplă unire cu ori care partidă austriacă.

Dar' de o îndoită tradare de patrie, de cea mai josnică obrăznicie califică aceea, când aici, naționalitățile, pe care noi le suferim, dar' nu numai că le suferim, dar' în urma slabei guvernării și gugulim, să lucrează către un conducător de partid ca Dr. Carol Lueger al cărui nume numai cu cel mai mare dispreț și cu cea mai mare scârbă poate să' iee în gură un Maghiar, a cărui cel mai nouă atentat în contra poporului maghiar numai una îl motivează: crede că în ministrul președinte ungar, își află tovarăș vrednic al acestui atentat. (Mare mișcare în stânga.)

Ivanka Ozkâr: Vrednici tovarășii!

Pichler își presintă api Interpeleția, care se predă ministrului președinte și pe care am dat-o în numărul de ieri al foaiei noastre.

NOUTAȚI

Arad, 24 Decembrie n. 1898.

Prigonirea Slovacilor. Acum trei ani un neguțător ambulant slovac din comitatul Turietz (Thurocz), ținu, la un maiol o vorbire naționalistă, arătând prigonirile câte le au de îndurat Slovacii și tasuffeind pe cei de față la iubirea nemărginită de neam înainte de ori-ce altă pornire a inimei. Deunțat fiind, fu osândit de cele două instanțe la 6 luni temniță. Curia însă la scăzut pedeapsa la 3 luni. Se duce cu inima veselă la temniță, zice N. Noviny, deși are vr'o șase copii.

Pentru monumentul lui Șaguna, precum ni se scrie din Sălăște „Cassa de păstrare (Reuniune)“ de acolo a subacris însemnată sumă de 100 fl. Fie ca exemplul dat de bravii Sălășteni și în această direcțiune, să ste cât mai mulți imitatori, mai ales între băncile noastre.

Alegere de protopop. La alegerea de protopop al Butenilor a reușit dl Ioan Giorja funcționar consistorial în Arad. Dsa a intrunit 55 de voturi din 76 câte s'au dat.

Cumpăna mincinoasă earăși răsuffă. Fatal, extrem de fatal, că de câte ori noi vom tracta despre materialul bun pentru „Pester Lloyd“ și „Hermanstädter Zeitung“ cum și despre „vrednicile“ răsosului Metropolit Miron, cumpăna din „Telegraful Român“ să își iese din ogaș și să sară ca mușcată de viperă, cu toate că s'ar aștepta, ca cumpăna, după chiar a ei menire, să nu mintă. În anul 183 din amintita foaie cumpăna sub titlul „Rentă“ pe lângă alte multe neadevăruri, invocate în cauza sermanelor școale din Brașov și în favorul răsosului Miron, are obrazul să răsuffă, că „răsosul Metropolit a aplicat mai înainte calificativul „rentă“, decât dl Șurda cu jo bonă și jumătate“ și aceasta cu ocazia unei visite făcute în Martie c.

ministrului-președinte și ministrului de instrucțiune publică în Budapesta. Caracteristic este, că această „cumpăna“ acum pentru a 2-a oară se provoacă la lucruri cari azi nu se mai pot dovedi deoare-ce pretinsul făptuitor al lor azi nu mai trăește, ear' când a trăit nu le-a mărturisit, deși știm cu toții, cum „Telegraful Român“ știa să dea publicității spre scusarea unor fapte, ale Metropolitului și scuse de lasuși „Telegraful“ născocite, ca spre pildă în chestia ținutei Metropolitului în Casa magnaților, când prin al lui vot s'a primit proiectul ministrului despre legile bisericesti ale guvernului ca basă la desbateră specială.

Noi așa știm, că cu minciuna poți să prânzești, dar de cînat ba! lucru pe care cumpăna din Sibiu se vede, că nu l'a înțeles, căci de l' înțelegea se mulțumea cu trecerea noastră la ordinea zilei peste minciuna debitată tot în „Tel. rom.“ în contul P. S. S. Părintelui episcop Popea, pe care după a cumpănei mărturisire, dacă ar fi fost ales metropolit la 1874, guvernul l'ar fi întărit, de oare-ce o „telegramă și frată“ sosită la adresa candidatului Miron, prin fostul fișpan din Sibiu și imanuată prin o persoană oare care, ministrul cerea ca toți și în consecință și răsosatul, să lucreze pentru a lui Popea alegere. (Risum teneatis). Indrăpță-te, cumpăna.

În interesul adevărului. Anti-spiritistul domn David Voniga s'a făcut colaborator, fără plată, la ziarele ungurești din loc. Debitază, insinuând, între altele, și aceea, că notița contra pretinsei sale cărți ar fi făcut-o dl Romul Ciorogariu, profesor seminarial. Se înțelege, că dl Ciorogariu o tot așa de străin de aceea notiță cum a fost dl Mangra. Dui David, așa se vede însă, li trebuie cu ori-ce preț să arate Ungurilor că uite, ce om savant e dînsul, ocupându se de cartea lui fruntași de ai neamului.

Ignorăm cu desăvîrșire toate bălăcările lui David, și dacă desmintim știrea mai nou colportată, o facem ca un protest al nostru în contra aducerii în discuție a numelui dlui Ciorogariu, care „desigur n'a putut să dea nici odată nici cea mai mică atenție elucubrațiunilor antispiritiste ale lui Voniga.

Alegere — după calapodul bănffyist. Pe Duminecă în 18 a l. c. a fost să se facă alegerea comitetului podgorenilor din Covăsint. Alegerea însă nu s'a întemplat, căci președintele alegerii, care cu ori ce preț vroia să-și vère în comitet prietenii și pe cei străini toți, a amănat alegerea pe 25 Dec. Patîinii străini care trăiesc de pe pielea Românilor au rugat pe vestitul fisolgăbirău Păris Gáb r de la Șiria, ca să vină cu grandarmi la alegerea din Covăsint. Ne putem așa dar' aștepta la cele mai mari nelegiuiri. Românii însă să nu se la-e ci să-și aleagă pe cine ei voesc.

A X adunare generală ordinară a „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu“, precum ni se împărtășește se va ține Duminecă la 25 Decembrie n. c. în comuna Racovița, cu următorul program: Presentarea raportului general al comitetului central, a rațiociniilor pe anul 1898 și a proiectului de budget pe 1899. Propunerii eventuale din partea membrilor. Discurs despre cultura fânșetelor și despre prăsirea vitelor. Despre însemnată „Tovărășiiilor agricole și a băncilor sătești sistem Raiffeisen“. Autenticarea protocolului ședinței. Sunt invitați toți membri și spriginitorii Reuniunii.

La „Reuniunea sodalilor români din Sibiu“, precum ni se comunică, s'au mai încriș următorii membri ordinari: George Voicu, măestru pantofar; George Adam, sodal cismar; Simeon Moldovan, sodal pantofar; Aron Pușcas, sodal pantofar; Nicolae Ucenic, culegător tipograf; Aron Bernath, sodal croitor; Gerge Marcu, sodal croitor; Alexandru Arsenie, sodal lăcătuș; Nicolae Bratu, culegător tipograf; Nicolae Drăghici, sodal rotar; Ioan Nicula, sodal cismar și Aurel Traian Ciura, sodal croitor, ear' de membri ajutători Romul Mircea, protopresbiter în Mediaș; Ioan Bădilă, jude reg.,

Török Vilmos, fabricant de mașini și unelte economice și Ioan Balu, proprietar.

Himen. D-nul Ioan Jucos, cand. de preot în Zervești (c. Caraș-Severin), s'a fidanțat cu amabila d-șoară Lucreția Iosa, fiica preotului Sinesie Iosa din Ramna. Felicitările noastre!

Raportul general al comitetului central al „Reuniunii române de agricultură“ din comitatul Sibiuului pentru anul 1897. E o dare de seamă a frumoaselor rezultate la care a ajuns harnica „Reuniune de agricultură“ din Sibiu.

Anuarul financiar și economic pe anul 1898 tocmai acum a apărut în Sibiu. Anuarul acesta, care e o continuare a Anuarului român e cu mult mai bogat în cuprins și cu mult mai elegant ca cele 4 compase apărute până acum. Conține: în statele de bani și societățile comerciale române, iar în partea literară: „Iubileul Albinei“ dimpreună cu toate fotografiile foștilor și actualilor membrii din direcțiunea „Albinei“. „Causele rentei“ de profesorul de la școala comercială române din Brașov, Ioan Socaciu; „Un capitol din contabilitatea după de profesorul dela aceleași școale, I. C. Panțu. Anuarul și redactat de harnicul dirigent al filialei „Albina“ din Brașov, dl Petra — Petrescu. Anuarul costă 2.40 coroane, inclusive porto, iar pentru România 3 lei.

Bani furați. Foaia „Reichswer“ din Viena primește din Budapesta următoarea telegramă: „S'au săvârșit mari hoții în jurul unei colecte mai mari ce s'a pus la cale în întreaga țară. E vorba de mai multe mii de fl. În afacerea aceasta s'a făcut arătare și la fiscalatul din Pesta. Casul acesta e ca și acela cu colecta pentru Ciangăi, care a făcut nepuțincios pe odinioară mare politicianul Verhovay“. Din parte-ne mai adaugem, că colecta de care vorbește foaia din Viena, e cea începută pentru a se ridica un monument împărătesei Elisaveta.

S'a omorît în biserică. Alaltăieri s'a omorît în biserică romano-catolică din Debrețin, muncitorul Houeinek András. Muncitorul s'a rugat mult înaintea Altarului și apoi printrun glonț și-a pus capăt vieții. Biserica va fi sfințită din nou.

Casuri de moarte. Primul următorul necrolog: Subscriși în numele lor și al numărului conșanșeni, pătrunși de durere, anunță decedarea la 10 1/2 oare a. m. în 8/20 Decembrie st. v. 1898 a neuitatului și mult iubitului lor tată resp. socru, frate, și moș, a preotului Suetoniu Petrovici paroch și vicar protopopesc gr.-or. în Sân-Miclăușul-mare în etate de 54 ani și al 36-lea an al preoției. Inmormântarea scumpului defunct se va face la 9/21 Decembrie d. m. la 2 oare după ritul greco-oriental în cimiterul din Sân-Miclăușul-mare.

— Din Viena primim următoarele:

Dumineca trecută a fost inmormântarea doamnei Aspasia Popovici, văduva răsosului B. G. Popovici, expeditor al curții regale; unul dintre cei mai destoinici membri cu care se poate mândri colonia română din Viena și căruia în primul rînd îi compete meritul înființării frumoasei noastre societăți „România Jună“. Colonia română plînge, cu drept cuvînt pierderea acestei adevărate matroane pentru dînsa, în casa căreia toți Românii erau primiți cu părintească dragoste și care, aici după moartea mult regretatului bărbat, n'a încetat să ne dea sucursul în toate momentele de lipsă.

Jelesc și plîng dimpreună cu cei trei copii rămași orfani, toți Românii, căroră le-a fost dat să cunoască pe această nobilă ființă!

— Pensionatul cassar, al comitatului Făgăraș, Gheorghe Negrea a răsosat în vîrstă de 68 ani.

Păziți-vă sănătatea! Tuturor celor-ce sufer de boale de piept, de boală de apă, de mistuire neregulată, dureri de stomac, de

reumatism, guturai, durere de ochi și alte boale lăuntrice, apoi pentru boale de copii, se recomandă cu multă căldură medicamentele Kneippiane.

Se pot căpeta de-adreptul sau prin postă dela farmacia dlui Dr. Iulius Schopper în Oravița (Krassó-Szörény m.)

Catalogul tuturor medicamentelor (leacurilor) cu prețurile lor, se trimite, la cerere, ori-cui gratis și franco din numita apotecă!

Dr. Sterie N. Ciurec. X Pelikangasse — Nr. 10, Viena. Consultațiuni cu celebritățile medicale și cu specialiștii dela facultatea de medicină din Viena.

ULTIME ȘTIRI

Inmormântarea lui G. Cantacuzino.

București, 22 Decembrie.

În modesta-i casă din strada sfântul Spiridon, se strânsese, încă de la ora 12, foarte mulți amici și admiratori; registrul de înscriere a fost acoperit, în scurt timp de sute de iscălituri.

La ora 1 p. m., casa, curtea, strada sf. Spiridon și străzile lăturale gemeau de lume.

Serviciul divin a fost oficiat de un singur preot, după dorința defunctului, în asistența a tot ce partidul liberal are mai de seamă.

Din partea palatului s'a adus o frumoasă coroană de mixandre albe și albastre.

După oficierea serviciului divin, au luat cuvîntul dnii D. Sturdza, N. Gane, președintele Senatului și Tache-Giani președintele Camerii, cari au arătat fiecare meritele și talentele lui George Cantacuzino și activitatea sa cea mare politică și printre suspine de plîns, dl Take Giani a exclamat: Fie-i țărina ușoară!

Cortegiul porni în mijlocul unei afușe mari percurgînd străzile Polonă, Batiște, bulevardul Carol, calea Victoriei, strada Carol și îndreptându-se spre cimiterul Șerban-Vodă.

Cordoanele carului funebru au fost purtate de dnii D. Sturdza, Schina, Paladi, N. Gane, Eug. Carada și M. Ferikide.

Carul funebru foarte simplu și descoperit tras de doi cai. O singură coroană: aceea a Curții regale. Înaintea carului o delegație a societății vînzătorilor de ziare cu drapelul; personalul imprimeriei „Voința“, apoi un preot mirean.

În urma carului Ionel, copilul cel mai mare al mult regretatului G. Cantacuzino, dnii dr. Cantacuzino, Caligari și cealalți membri ai familiei. Apoi mai toți fruntașii partidului liberal, dnii ministri, aghiotantul M. S. Regelui, un număr însemnat de senatori și deputați și foarte mulți cetățeni fruntași ai capitalei din toate partidele.

După cortegiul urma trăsura de gală a Curții.

Funeralii simple dar' foarte impunătoare.

Nici armată, nici musică. Diferite edificii publice și instituțiuni private au arborat drapele.

Mai toată lumea a urmat cortegiul până la cîntir și pe fețele tuturor se putea citi o adîncă mîhnire.

Bătania, 23 Dec.

Consiliul comunal a hotărît ca dela 1 Ianuarie încolo agenții fiscali să ste oprîți a strînge dare.

Crisa.

Cea mai importantă întâmplare din aceste două de pe urmă zile este pășirea pe plan a a lui Szilágyi. Într'o zi a adresat o scrisoare deschisă, foarte lungă și publicată în toate foile, către alegătorii săi din Pojon; ear, a doua zi se duse însuși acolo, să le spună încă odată aceleași lucruri și mai cu aceleași cuvinte prin viu graiu.

În ambele enunțaiuni, Szilágyi, condamnînd mai înainte obstrucția, face responsabil pentru stările încurcate de azi atît pe Bánffy în persoană, cît și „Sistemul“, adică cel inaugurat și cultivat de Tisza. Pe urmă atinge coarda „trebunței neapărate de descursală“, căci altfel e primejduită constituția, ba chiar și mai mult. Nu propune însă nici-un singur mijloc pentru descursală.

Editor: Anrel Popovici-Barciann.

Redactor responsabil Ioan Russu Șirliann.

